

MAANDBLAD VOOR ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

ONDER REDACTIE VAN: R. A. DIJKER, G. P. J. HOGEWEG, PROF. TH. LIMPERG JR., A. NIERHOFF EN H. R. REDER.

RUBRIEK REDACTEUREN: EXAMEN-VRAAGSTUKKEN: Drs. ABR. MEY EN Drs. J. PAARDEKOOPEL — LITERATUUR: M. M. DEEN JR. EN A. ROBLES
BESLECHTE GESCHILLEN: Mr. A. E. J. NYSINGH — UIT DE FINANCIËLE HUISHOUDING DER OVERHEID: J. H. TEXTOR — UIT HET BUITEN-
LAND: J. E. ERDMAN, C. A. HUYSMAN EN C. J. MEIJER — EFFICIËNTIE: C. A. BLAZER EN L. POLAK — REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-
LITERATUUR: Mej. Dr. R. PHILIPS, Drs. G. L. GROENEVELD, J. P. DE HAAN EN J. C. SPANGENBERG

MEDEWERKERS: PROF. Mr. Dr. H. W. C. BORDEWIJK, J. P. CROIN, Mr. P. J. DAM, E. VAN DIEN, W. H. ELLES, G. W. FRESE, PROF. Dr. Ir.
J. GOUDRIAAN JR., S. KONIJN, R. KUIJPER, JAMES POLAK, PROF. Dr. N. J. POLAK, J. E. SPINOSA CATTELA, Dr. A. STERNHEIM,
PROF. Dr. J. G. CH. VOLMER

SECRETARIS DER REDACTIE - C. VERWEY
TESSELSCHADESTR. 15 - AMSTERDAM, TEL. 82444

UITGEVER: J. MUUSSES — PURMEREND
TELEFOON 77 — GIRO No. 15062

DE COPIE VAN INGEZONDEN BIJDRAGEN WORDT NIET TERUGGE-
GEVEN. - NADruk IS GEOORLOOFD. ZOO DE BRON WORDT GE-
NOEMD. - BOEKEN TER RECENSIE EN ALLE ANDERE STUKKEN
VOOR DE REDACTIE ZENDE MEN AAN DEN SECRETARIS.

VERSCHEIJNT MAANDELIJKS, BEHALVE IN DE MAAND AUGUSTUS.
ABONNEMENT PER JAAR F 10.—, FRANCO PER POST F 10.24. BUITEN-
LAND F 10.60. MEN ABONNEERT ZICH VOOR DEN GEHEELEN
JAARGANG.

INHOUD

Examenindrukken	Blz.	145
door T. Keuzenkamp		
Minderjarige kinderen in vaders bedrijf en de inkomsten- belasting	"	146
door B. v. d. Berg		
De zelfstandigheid van den Accountant	"	147
door T. Keuzenkamp		
Economische Rationalisatie	"	148
door Drs. J. G. Stridiron		
Het Internationale Congres voor Handelonderwijs	"	149
door H. J. v. d. S.		
Literatuur	"	150
Red. M. M. Deen Jr. en A. Robles		
De invloed van de wisseling van de bedrijfsdrukte op kostprijs en winst door M. M. Deen Jr. (Slot volgt)		
Examenvraagstukken	"	152
Red. Drs. Abr. Mey en Drs. J. PaardekoopeL		
Beoordeeling verantwoordelijkheid van den accountant in een bepaald geval		
Lastige gevallen	"	154
Oplossing Lastig geval IV (Behoort een balans alle passiva te vermelden of zijn hierop ook uitzonderin- gen?)		
Oplossing Lastig geval V (Moet in tusschentijdsche winstoverzichten de invloed der bedrijfsdrukte tot uit- drukking komen?)		
Lastig geval VI: Is de verantwoordelijkheid van den commissaris, die oud-accountant der onderneming is, grooter dan die van zijn collega's niet-accountants?		
Uit het buitenland	"	156
Red. J. E. Erdman, C. A. Huysman en C. J. Meyer		
De accountant bij liefdadige instellingen door L. A. B.		
Repertorium van Tijdschrift-literatuur op het gebied van Accountancy en Bedrijfs huishoudkunde	"	157
Vragenbus	"	159
Nieuwe boeken	"	159
Ingezonden	"	160
Nietigverklaring eenmansvennootschap		
Ontvangen boekwerken	"	160

EXAMENINDRUKKEN

(naar aanleiding van het Federatief examen accountancy B.)

Examencandidaten zijn geen domme mensen, dat stel ik voorop, immers indien zij het wel zijn of ten minste zelf denken dat zij het zijn, gaan zij niet naar een examen om daar geestelijk

te worden ontleed. Examencandidaten die na een voldoende schriftelijk examen worden opgeroepen voor een mondeling examen zijn in het geheel geen domme mensen, dat blijkt al direct bij het mondelinge examen, want een enkele uitgezonderd, zij denken niet. Gij vraagt naar het verband in dezen gedachten-gang? Wel, werken is voor de dommen zegt een oud-Hollandsch gezegde en „Thinking is the hardest work there is” zegt Henry Ford in My philosophy of industry. Waar dus denken hard werk is, en werken voor de dommen, denken niet-domme men-schen en dus examencandidaten niet. Tot zoover is alles correct. Maat wat moet men nu denken van een examiner die ver-onderstelt dat een candidaat wel denkt. Wel, die man is on-geschikt voor z'n baantje, waarmee ik maar wil zeggen dat als er op het examen tengevolge van de door mij gestelde vragen iets zou zijn misgelopen, hetgeen misschien dank zij het feit dat twee doktoren het mes hanteeren, niet het geval is geweest, ik daarvan bij voorbaat de schuld op mij zou nemen; want tot het besef dat een examencandidaat het volste recht heeft niet te denken ben ik pas na afloop van het examen gekomen. En tot welke gevolgen dit heeft geleid zal ik met een paar voor-beelden demonstreeren. Ter sprake komt de administratieve statistiek. Het ging als altijd van een leien dakje. Gemiddelde al of niet gewogen, arithmetisch, geometrisch, correlatie en nog veel meer, daaraan ontbrak niets. Ja, zelfs toen punt B. 2 van den leidraad „Statistiek der bezittingen en schulden” ter sprake kwam wist iedere candidaat nog een antwoord te geven dat hierop neer kwam, dat zoodanige statistiek ons leert van de liquiditeit der onderneming. Maar hopeloos werd het geval als de examiner eens nader op dit punt inging en een opstelling van vijf jaarbalansen, de geldkolommen neven elkander, ver-onderstelde, met in enkele posten een stijgende tendenz. Wat zijn die candidaten toch fabricage-lustig aangelegd allemaal kiezen ze fabrieksbalansen op één gochemert na, die nam een bank-balans, en allemaal beginnen ze met orders in bewerking en daarna debiteuren en concludeeren daarbij sans-plus dat een stijgende lijn wijst op grotere bedrijfsdrukte. Ja kijk dat is nu weer niet juist geweest zoo ver te vragen, dat kan je alleen vinden als je denkt en denken is werken en werken is voor enz, enz. U begrijpt.

Definities, dat die mensen kennen, ongelooflijk. Als exami-nator druk je maar op den knop van b.v. Interne controle en daar heb je het. In schrikwekkende snelheid rollen de woorden over des candidaten lippen b.v. Is het complex van

maatregelen dat in de organisatie der onderneming wordt voorgeschreven als gevolg waarvan elke handeling twee maal door twee verschillende van elkaar onafhankelijke personen langs verschillende weg wordt verricht, waarna een derde zich van de overeenstemming der einduitkomsten overtuigt. (Leuk die twee „verschillende” van „elkaar onafhankelijke” personen). Keurig zegt de examiner en stelt nu het volgende geval.

In zekere onderneming werken de volgende functionarissen:

- A. boekhouder, belast met inschrijven journaal en grootboek,
- B. adjunct-boekhouder belast met inschrijven kasboek,
- C. adjunct-boekhouder belast met inschrijven bankboek.

Uitbreiding van het arbeidsveld der onderneming heeft gemaakt dat in den loop der tijden verschillende buiten de administratie staande ambtenaren een meer of minder uitgebreide procuratie hebben gekregen, hetgeen den boekhouder aanleiding geeft de Directie te verzoeken hem niet langer door deze jongere menschen te doen passeeren en ook hem b.v. een bankprocuratie te geven. De Directie die den boekhouder zeer genegen is, wenscht aan dit verzoek gevolg te geven, doch vraagt vooraf Uw advies of dit met het oog op interne controle toelaatbaar is.

Candidaat begrijpt het geval goed en nu o hemel komt de vraag. Wenscht gij dezen boekhouder tot procuratiehouder? Wat is hierop Uw antwoord?

Aan de hand Uwer definitie mag dat toch meent de examiner, maar cand. huivert een boekhouder met procuratie brrrr., M'neer denk dan eens goed na, waarom niet of waarom wel; maar denken is werken en werken is voor enz. Hij is niet de eenige geweest die z'n knopen telde procuratie ja—neen—ja—neen.

Eenvoudig zijn de meeste onderwerpen voor een examen-candidaat, zoo eenvoudig dat hij het volmaakt doelloos vindt om er verder over te praten als hij van het bestaan er van gehoord heeft. Zoo b.v. weet iedere candidaat „er zijn tusschentijdsche bedrijfsverzichten en die zijn voor den bedrijfsleider.” Maar wat drommel wat heeft hij er dan mee te maken, ze zijn toch niet voor hem. Stel je voor dat je gevraagd wordt aan welke oorzaken die dingen hun ontstaan te danken hebben. Er is zoo'n examiner geweest die dat vroeg en die o.m. tot antwoord kreeg dat komt door de ontwikkeling der accountancy, die vroegere menschen verstonen die kunst nog niet, anders hadden ze de wereld al veel vroeger gelukkig gemaakt. *Oudshoff — Dinger — Knapper — Teunisse* blijf rustig: Zou een candidaat over dit verschijnsel wel eens „gedacht” hebben, bij vergissing dan.

Dezelfde examiner begon een candidaat door te zagen met nu eens te willen weten hoe zoo'n tusschentijdsch bedrijfsverzicht er uit zag, wat er op stond precies, hoe de indirecte kosten daarop voorkwamen en of dat cijfer al of niet beïnvloed werd door de bedrijfsdrukte. Maar dat was een fout van dien man, want een schabloon kan je uit een boek leeren en een rij namen die daarop staat ook nog, dat brul je dan uit op je examen, maar hoe dat zaakje nu in elkaar komt en waardoor de cijfers worden beïnvloed, eischt denken en denken is werken en dat is voor enz.

Neen werkelijk dat gaat heusch te ver. Je kunt op die manier wel aan het denken d.w.z. aan het werken blijven. M'neer heeft U wel eens op een tram gestaan in Amsterdam, Ja. In Rotterdam, Ja. Heeft U al eens opgelet dat in beide plaatsen knipkaarten voor tien of twaalf ritten worden afgegeven. Ja. Heeft U wel eens gezien dat men in Amsterdam wel, in Rotterdam geen bonnetje ontvangt als de kaart geknipt wordt. Ja. Waarvoor worden die bonnetjes afgegeven en wat is beter, het Rotterdamsche of het Amsterdamsche stelsel. Hè gek dat heb ik nu honderdmaal gezien, maar nooit bij nagedacht. Ik weet het niet. De examiner vond dat antwoord niet voldoende, thans begrijpt hij dat het meer dan voldoende was, het was een

bewijs voor de juiste levensopvatting zien, maar niet denken, want denken, enz.

Heeren candidaten voor de toekomst, leert U hieruit iets en is het U werkelijk ernst met Uwe studie?

Mag men niet van U verlangen wanneer men over een onderwerp spreekt, dat ge ook iets van het hoe en waarom weet, mag men niet verlangen dat ge *in* het onderwerp zit en er niet alleen van buiten tegen aan *loert*? dat ge over het onderwerp hebt *gedacht* en het niet simpel hebt gememoreerd.

Is het zoo onbillijk als een candidaat zelf aangeeft over fabrieksboekhouden te willen spreken en hij geeft als maatstaf van verrekening van grondstoffen aan

kostprijs
gemiddelden magazijnsprijs
marktprijs
standaardprijs,

dat ik hem niet alleen vraag wat het verschil tussehen die prijzen is, een verschil dat ze bijna allen kennen, maar dan ook vraag waar, wanneer en waarom die eene of andere prijs in aanmerking komt en welk doel b.v. de verdedigers van „standaardprijs” zich voorstellen te bereiken, waarom zij hun stelsel zoo verkiesen boven een ander?

Is het zoo onbillijk te verlangen als we over loonadministratie spreken, dat ge ten minste op de hoogte zijt van de wettelijke bepalingen waarmede bij het inrichten eener loonadministratie rekening moet worden gehouden en van de werking dier bepalingen in de praktijk? (Raad van Arbeid — Rijksverzekeringssbank — Belastingwetten). Of moet ge U bij Uw studie maar bepalen tot de wetenschap dat er is nominaal loon minus dit of dat met als slot uitbetaald loon, dat per werkman e.q. per order geadministreerd moet worden?

Ik waagde de simpele vraag (Landbouw en cultuurondernemingen staat toch onder 11 par. 4 in den leiddraad) of men van meening was dat de boekhouding van een Boskoopsche kweker of van een bloembollenkweker een kostprijsboekhouding moest zijn of niet en het antwoord daarop was ja; maar op mijn vraag hoe dan die kostprijs moet worden bepaald b.v. bij bloembollen, in verband met de aangegroeide nieuwe bollen, bij b.v. geraniums in verband met de afgenomen stekken, bleef men mij het antwoord schuldig.

Van overzeesche ondernemingen wist men wel dat verantwoording kon worden gegeven door middel van copie-kasstaten of copie-journalen, maar wanneer de eene en wanneer de andere methode verkozen moest worden ontging den candidaat.

Heeren candidaten ik stak in den aanvang wat den draak met U, weest maar niet al te boos en bedenk dat wat sarcasme beter inslaat dan even goed gemeente raadgevingen op vaderlijken toon uitgesproken. Toe, denkt eens wat bij Uw studie, het zal U den weg naar het succes wat moeilijker doen schijnen, doch het bereiken wordt er zooveel te zekerder door.

T. KEUZENKAMP

MINDERJARIGE KINDEREN IN VADERS BEDRIJF EN DE INKOMSTENBELASTING

Krachtsens art. 366 van het Burgerlijk Wetboek heeft degene der ouders, die de ouderlijke macht uitoefent, het vruchtgenot van de goederen der minderjarige kinderen. Ingevolge art. 368 van het Burgerlijk Wetboek heeft dit vruchtgenot geen plaats ten aanzien van hetgeen het minderjarige kind door *afzonderlijken* arbeid of vlijt mocht verkrijgen. Uit den tekst van art. 387 Code Civil, waaraan dit laatste artikel is ontleend en luidende: „Elle ne s'étendra pas aux biens que les enfants pourrout acquérir par un travail et une industrie séparés etc.”, blijkt nog duidelijker, dat onder *afzonderlijken* arbeid is te verstaan arbeid, die wordt verricht anders dan in het bedrijf